

ЗАПИСНИК

са **II ванредне седнице** Научног већа Института за биолошка истраживања "Синиша Станковић", одржане у понедељак **11.01.2021. године онлајн** путем (ZOOM платформа).

За ову седницу је предложен следећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Примедбе и сугестије на *Предлог стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021 до 2025. године – Моћ знања, са Акционим планом за период 2021-2023. године*

Члановима Научног већа је достављен материјал за седницу електронским путем у законском року и обавештени су да је одржавање седнице заказано за 11.01.2021. године у 11 часова коришћењем онлајн платформе (ZOOM платформа).

У раду седнице је учествовало свих 30 чланова Научног већа и то: др Бјелобаба Ивана, др Благојевић Душко, др Благојевић Јелена, др Видаковић Мелита, др Војновић Милутиновић Данијела, др Вуков Тања, др Гламочлија Јасмина, др Ђикановић Весна, др Ђорђевић Ана, др Илијин Лариса, др Јојић Вида, др Лаврња Ирена, др Мијатовић Сања, др Милер Марко, др Митровић Мирослава, др Михаиловић Мирјана, др Мишић Данијела, др Несторовић Наташа, др Павловић Павле, др Павловић Слађан, др Пауновић Момир, др Перих Матаруга Весна, др Петковић Бранка, др Пешић Милица, др Саксида Тамара, др Стојановић Ивана, др Суботић Ангелина, др Тарасјев Алексеј, др Филиповић Бранко и др Шилер Бранислав.

Онлајн седницу НВ ИБИССа је отворио председник НВ др Алексеј Тарасјев у 11.00 часова и установио да постоји кворум, односно да су присутни сви чланови НВ.

Чланови НВ су једногласно усвојили одлуку да се седница одржи онлајн путем као и предложени Дневни ред.

Чланови НВ су дискутовали о предлозима и сугестијама датим у начелу и у појединостима од стране чланова НВ, који су били упућени електронском путем пре седнице НВ. У дискусији су учествовали др Павле Павловић, др Душко Благојевић, др Наташа Несторовић, др Мирјана Михаиловић, др Алексеј Тарасјев, др Јелена Благојевић, др Јасмина Гламочлија, др Мелита Видаковић, др Милица Пешић, др Вида Јојић и др Тања Вуков.

Након дискусије НВ је једногласно усвојило примедбе и сугестије у начелу и појединостима. Усвојене примедбе и сугестије налазе се у Прилогу 1 који чини саставни део овог записника

II Ванредна седница НВ ИБИССа завршена је у 13.15 часова.

* * *

Записничар
Др Слађан Павловић

Председник Научног већа
Др Алексеј Тарасјев

Прилог 1

НАЧЕЛНЕ ПРИМЕДБЕ И ПРЕДЛОЗИ НВ ИБИСС

За писање ове Стратегије (и Акционог плана, чије прикључивање Стратегији представља искорак у потребном правцу) урађена је солидна анализа стања науке у РС. Стратегија садржи многе корисне податке и анализе из окружења (нпр. колико је улагање у науку саме ЕУ а колико држава чланица, затим улагања привреде, колико је процентуално улагање у разним системима и многа друга). Текст Стратегије је обухватан, информативан, надахнут, са доста визија и можда превише захтевним постављеним општим циљем - „убрзани развој Републике Србије“. Добро је што се у целом документу истиче важност улагања у основна истраживања (поред технолошког развоја). Такође, из анализе се види да је неопходно веће улагање и укључивање привреде у науку на чему се у пракси мора инсистирати и спроводити предвиђене кораке.

Текст Предлога стратегије, међутим, не даје јасну слику о томе шта ће заиста бити урађено и на који начин истраживачи треба да допринесу, те шта се од њих очекује. Који су то конкретни поступци који ће довести до „ојачавања институција“, „оснаживања истраживача“ и „неговања врхунског квалитета науке“?

На пример, у делу 2.2 - РЕФОРМА МРЕЖЕ ИНСТИТУТА, говори се о процењивању рада НИО (што би требало да се односи и на факултете), а у наслову овог поглавља као и у последњој реченици говори се о реформи мреже института. Овај термин у целом документу није довољно објашњен (потребно је назначити шта тај процес подразумева и шта је крајњи циљ). Са овим у вези, држава/министарство би требало да имају механизме за боље сагледавање потенцијала НИО у РС да би наше институције на прави начин могле да учествују у решавању проблема за нашу државу и друштво.

Стратегију и Акциони план је потребно доносити на дужи период (10 година) и доносити их као заједнички документ за науку и више образовање, или их бар доносити усаглашено и у исто време.

С обзиром да се на више места у Стратегији помиње пандемија КОВИД-19, важно је истаћи и колику су улогу одиграли стручњаци који иначе раде у основним истраживањима (праћење литературе, практично успостављање и одржавање пристојног нивоа тестирања и сл.) и који представљају важни стратешки ресурс земље у ванредним околностима.

Супротно неким тврдњама у Стратегији (нпр. на страни 42), институционално финансирање није још у потпуности успостављено. Истраживачи су категорисани према резултатима које су постигли у периоду 2006-2010 године и у континуитету од 2011. године примају плате на основу тих категорија. Упркос чињеници да су пројекти завршени и да рекатегоризација током потеклих 10 година није урађена, било би неопходно, у складу са предложеном стратегијом, плате дефинисати према звањима, а касније према планираним платним разредима.

Цитираност и Хиршов индекс, употребљавани у Стратегији као основни параметри научне изврности (стр 57 и 58), не уважавају у потребној мери различитост између дисциплина, што може погодити управо биолошке науке. Није случајно да се категоризација часописа врши по позицији на конкретној листи, а не по импакт фактору који драстично варира између дисциплина.

Очигледан напор је учињен како би изнети подаци од Анализе стања у науци па до Акционог плана били илустративни. Међутим, велики број табела је нејасан. Акциони план са табелама за његово илустровање је одлична идеја, али не и када је цео Акциони план представљен искључиво табеларно. Највећи део табела једноставно делује недовршено. Како би овај важан део Стратегије био јасан сугестија је да се текстуално по тачкама образложи. Табеле у тексту Стратегије и у прилозима би требало форматирати, да би биле јасне и читљиве.

У тексту има много словних и грешака у форматирању које наводе читаоца да текст није довољно пута прочитан и да му није пружена пажња коју по важности за друштво заслужује.

Чуди краткоћа рокова и неадекватно одабрани период за јавну расправу. МПНТР је требао да, поред објаве на сајту, директно затражи мишљење стручних тела водећих научних институција у Србији.

ПРЕДЛОЗИ И ПРИМЕДБЕ У ПОЈЕДИНОСТИМА

Број тачке/подтачке	VI. SWOT анализа
Предлог за измену и/или допуну	У оквиру ове тачке на стр. 43, као слабост научног и технолошког система наводи се „Недостатак административних процедура, пракси и капацитета за привлачење инвестиција и пројеката“ Сматрамо да административне процедуре нису у дефициту, већ у суфициту.
Образложење	Велики део свог радног времена истраживачи проводе не бавећи се науком, већ администрацијом од које се нарочито издвајају процедуре везане за Закон о јавним набавкама. Изузимање науке из система јавних набавки би допринело „повећању ефикасности институција и истраживачких тимовима“ које се наводе као пожељне на истој страни, како би се „уочени тренд смањивања заостатка за Европом одржао и убрзао“. У проблеме спада и непотребно закомпликовано администрирање пројеката Фонда за науку, као и сложени систем дозвола за увоз и извоз.

Број тачке/подтачке	ПЦ1/М1.1
Предлог за измену и/или допуну	У оквиру Циљних нивоа буџетског финансирања (стр. 47) наведени су различити поступци за буџетирање науке. Међутим није наведен ни један механизам који би смањивао непотребне административне трошкове. То би нпр. било смањење/укидање увозних и осталих такси на неопходне апарате и хемикалије намењене истраживањима, као и убрзање ових процедура.
Образложење	Изузетно дугачак временски период од наручивања неопходних нпр. хемикалија и/или апарата доводи до неефикасности научног рада и неретко неопходности одустајања од предвиђених циљева. Такође, када су у питању хемикалије са роком трајања или које захтевају специфичне услове транспота, дешава се да у предвиђену институцију стигну у стању у којем се више не могу користити, што је директан трошак за Институцију, Пројекат итд. Додатно, Закон о јавним набавкама захтева запошљавање додатног ненаучног особља, што не би било неопходно уколико би се наука изузела из система јавних набавки.

Број тачке/подтачке	ПЦ1/М1.3
Предлог за измену и/или допуну	У оквиру ове подтачке на стр. 49. наводи се: „Набавка, одржавање и приступ капиталној опреми нужан су предуслов за успешан и продуктиван научно-истраживачки рад“, што је тачно. Међутим, неопходно је донети и јасан правилник о коришћењу капиталне опреме и учити из пропуста претходних пројектних циклуса. Стога у овој подтачки треба додати: „Неопходно је донети подзаконске акте и прописе како на нивоу МПНТР, тако и на нивоу појединачних НИО за коришћење капиталне опреме.“ Потребно је такође, по угледу на приказано планирање броја истраживача, приказати планирану динамику повећања средстава у односу на нулто стање.
Образложење	Из досадашњег искуства (дужем од 10 година) свима је у научној заједници јасно да капитална опрема није искоришћена на најбољи могући начин и у потпуности, углавном због изостајања правилника о њеном коришћењу, финансирању сервисирања и поправки након истека гарантног рока. То ће на крају довести до: „...подизања нивоа квалитета научноистраживачког рада на нивоу НИО, ефикасније коришћење финансијских средстава и опреме и постизање критичног броја истраживача у појединим дисциплинама“, како

	је наведено у подтачки М2.2. тачке ПЦ1
--	--

Број тачке/подтачке	М3.1.
Предлог за измену и/или допуну	Индикатор 7 – број објављених монографија и радова у часописима у Републици Србији финансијски подржаних од МПНТР
Образложење	У индикатору 7 нису наведени ”радови” већ само ”часописи”

Број тачке/подтачке	ПЦ3/М3.2
Предлог за измену и/или допуну	У овој подтачки се наводи да је један од индикатора (стр. 56) - Индикатор 10 – Број НИО који има најмање једног запосленог који се бави пословима преноса технологија
Образложење	Какав би опис посла био неког обученог за трансфер технологија? Ко су ти људи? Где су се обучавали? Неопходно је дати објашњење или бар увести у тексту референце за ове попуно нове професије у научним Институтима.

Број тачке/подтачке	Посебни циљ 4.
Предлог за измену и/или допуну	Навести заштиту животне средине и климатске промене као посебне друштвене изазове Навести у списку приоритета технологије за заштиту животне средине
Образложење	

Број тачке/подтачке	АКЦИОНИ ПЛАН
Предлог за измену и/или допуну	Описати га текстуално, а табеле испунити и дати као илустрацију.
Образложење	Нејасан.